

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 397/2016
02.02.2017. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Никола Тадић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 482/15 од 26.11.2015. године, у седници већа одржаној дана 02.02.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 482/15 од 26.11.2015. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору П 16/2014 од 23.12.2014. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев за исплату на име рехабилитационог обештећења – штете (материјалне и нематеријалне) у укупном износу од 84.195.621,49 динара са законском затезном каматом на тај износ, почев од пресуђења па до исплате и да му накнади трошкове парничног поступка и то по основу: обављеног и неплаћеног рада у редовно радно време у износу од 6.056.000,00 динара, обављеном а неплаћеном прековременом раду у износу од 13.369.950,00 динара, изгубљене зараде плате у време незапослености по престанку лишења слободe у износу од 1.163.504,83 динара, разлике у висини плате пре и после штетног догађаја у износу од 6.451.500,00 динара, губитка пензије у износу од 2.833.000,00 динара, губитка бенефицираног радног стажа у износу од 1.800.000,00 динара, у виду разлике у пензијама у износу од 27.521.666,66 динара, губитка стана у износу од 5.000.000,00 динара, накнаде нематеријалне штете на име душевних болова због противправног лишења слободe у износу од 10.000.000,00 динара и накнаде нематеријалне штете за претрпљени страх у износу од 10.000.000,00 динара. Истом пресудом обавезан је тужилац да накнади туженој трошкове парничног поступка у износу од 45.000,00 динара. Тужилац је ослобођен од плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 482/15 од 26.11.2015. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена наведена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавио ревизију тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...55/14) и налази да ревизија није основана.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се неосновано указује ревизијом. Судска надлежност за одлучивање у споровима за рехабилитационо обештећење је прописана чланом 27. став 3. и 4. Закона о рехабилитацији ("Службени гласник РС" бр. 92/2011).

Према утврђеном чињеничном стању правноснажним решењем Вишег суда у Новом Саду Рех 61/2013 од 21.05.2013. године делимично је усвојен захтев за рехабилитацију ББ, оца тужиоца и утврђено да је пресуда Војног суда у Скопљу I Суда 105/52 од 12.03.1952. године ништава у делу којим је ББ оглашен кривим и осуђен за кривично дело контрареволуционарни напад на државно и друштвено уређење ФНРЈ из члана 103. КЗ и да је наведена пресуда у том делу ништава од тренутка доношења, као и све њене правне последице, те да се за тај део ББ сматра неосуђиваним, док је за друго кривично дело захтев одбијен. Отац тужиоца је ухапшен 01.12.1951. године, био је осуђен на казну строгог затвора у трајању од 5 година и 6 месеци, уз ограничење грађанских права у трајању од једне године, а казну је издржавао у Билећи и на Голом Отоку. Пуштен је на слободу 01.12.1954. године, а преминуо је 25.12.2012. године. Тужилац је рођен ... године.

На утврђено чињенично стање правилно су нижестепени судови применили материјално право одбијањем тужбеног захтева за рехабилитационо обештећење.

Законом о рехабилитацији, чланом 1. став 1., уређен је институт рехабилитације лица која су из политичких, верских, националних или идеолошких разлога, лишени живота, слободе или других права до дана ступања на снагу овог закона. Чланом 7. истог закона је прописан круг лица који могу поднети захтев за рехабилитацију, а међу њима под тачком 5. су наведена и деца лица из члана 1. став 1. овог закона, која су за време трајања права и слободе родитеља рођена у установама за извршење санкција, односно која су у тим установама са њима провела део времена или су за то време расла без родитељског старања једног, другог или оба родитеља.

Према члану 26. став 1. Закона о рехабилитацији, рехабилитовано лице има право на обештећење за материјалну штету насталу због повреде права и слободе, у складу са законом којим се уређују облигациони односи. Ставом 3. истог члана је прописано да рехабилитовано лице и лице из члана 7. тачка 5. овог закона, има

право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због лишења слободe, у складу са законом којим се уређују облигациони односи. Из цитираних прописа изричито произлази да је Закон о рехабилитацији специјалан пропис у односу на Закон о облигационим односима у погледу регулисања права на обештећење за материјалну и нематеријалну штету (рехабилитационо обештећење). Законом о рехабилитацији је прописан круг лица која имају одређена права по том основу, као и обим тих права. Наведеним законом је изричито прописано да право на накнаду материјалне штете због повреде права и слобода имају рехабилитована лица, док то право није предвиђено и за њихове наследнике. Како је отац тужиоца преминуо током поступка за рехабилитацију тужилац као наследник рехабилитованог лица нема право на обештећење за материјалну штету, коју је рехабилитовано лице претрпело за време лишења слободe, односно због повреда права и слобода. Нижестепене одлуке су стога засноване на правилној примени цитираних прописа. Супротно наводима ревизије побијана пресуда садржи правилне и законите разлоге, није арбитрарна, нити заснована на произвољној примени материјалног права. Нису основани ни наводи о дискриминацији тужиоца, јер нема неоснованог прављења разлике према тужиоцу по било ком личном својству.

Тужилац није рођен у установи за извршење санкција, нити је растао без старања оца, обзиром да је рођен након изласка делимично рехабилитованог лица из затвора. Стога је правилан и закључак да тужилац не спада у круг лица из члана 7. тачка 5. Закона о рехабилитацији и да нема право на накнаду нематеријалне штете.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци пресуде на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Миломир Николић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић